

Experți internaționali despre securitatea R. Moldova

Astăzi: **Ognyan Minchev**

La invitația IDIS Viitorul, mai multe personalități importante ale vieții politice, academice și sociale ale Europei Occidentale și Orientale, oameni politici americani, baltici și central-europeni, au acceptat să transmită un mesaj cald cetățenilor Republicii Moldova, în raport cu opțiunile euro-atlantice exprimate astăzi în țara noastră. Opiniile lor reprezintă un punct de referință pentru societatea civilă și pot servi, în opinia noastră, drept o țintă călăuzitoare pentru eforturile depuse pe direcția unei integrării totale, irevocabile și instituționale în comunitatea euro-atlantică. În ciuda deficitului acut de informație și a stereotipurilor manipulate abil de grupuri loiale și astăzi regimului sovietic, opiniile experților europeni pot servi drept referințe utile pentru cetățeni și elite, în formularea criteriilor după care trebuie să ne formulăm, în acest moment, agenda de priorități naționale în Republica Moldova.

Invitatul de astăzi este Dl Ognyan Minchev, Director al Institutului de Studii Regionale și Internaționale (IRIS) din Sofia, Bulgaria. Dl Ognyan Minchev a publicat cu regularitate în presa internațională articole și studii pe teme de securitate, pe tema conflictului din fosta Iugoslavie, pe tema Mării Negre și a aderării Bulgariei la Alianța Nord-Atlantică. Dl Minchev Ognyan s-a aflat în câteva rânduri și în Republica Moldova, informându-se asupra evoluțiilor politice din RM, împreună cu alți colegi din cadrul IRIS. Iată cum își întitulează Dl Minchev opinia sa pentru publicul din RM:

„Dacă Georgia ar fi semnat la București anul acesta Planul de Aderare (MAP), nivelul de securitate al țării ar fi crescut și Rusia s-ar fi gândit mult mai serios asupra efectelor pe care îl va atrage atacarea vecinului său mai mic”

Domnule Minchev, de ce a aderat Bulgaria la NATO?

Activiștii anti NATO (socialiști și comuniști), atunci când țin să reducă din importanța pe care i-o oferă Bulgariei calitatea de membru al Alianței Nord Atlantice, pun cu regularitate următoarea întrebare: „Care sunt beneficiile aderării Bulgariei la NATO pentru securitatea și interesul național?” Tot ei răspund aproape automat: „Statutul de membru NATO nu oferă nimic țării noastre. Doar suntem obligați să facem cheltuieli, să riscăm viețile soldaților noștri în interesul politicii intervenționiste americane, la mii de kilometri de teritoriul Bulgariei.” Acest tip de

interpretări sunt valabile până în momentul confruntării cu argumente reale ce reflectă adevărul despre aderarea la NATO.

Au dreptate cei care gândesc așa?

Nu! Trebuie să se pună la îndoială nucleul / miezul argumentelor anti NATO, respectiv că percepția garantării securității naționale nu s-a schimbat la aderare. Pentru că, întrebarea este acum alta: „Cum putem aprecia aceste garanții din perspectiva simțului realității? Care este acel lucru ce trebuie să se schimbe pentru ca oponentii NATO să recunoască că pragul /limita asigurării securității e mai înalt? Securitatea nu poate fi percepută pur și simplu, dar insecuritatea poate fi percepută. Dacă Georgia ar fi semnat la București anul acesta Planul de Aderare (MAP), nivelul /pragul de securitate al țării ar fi crescut și Rusia s-ar fi gândit mai serios la consecințele atacului său contra vecinului său, Georgia, din luna august. Securitatea presupune de fapt o viață normală, fără amenințări semnificative, pornind de la nivelul personal și finisând cu reducerea amenințărilor la adresa întregii națiuni. Iată de ce statutul de membru NATO garantează tacit un înalt nivel al securității colective fără a realiza schimbări semnificative ale activității cotidiene.

Ce alte tipuri de beneficii mai sunt? Care sunt consecințele vizibile, ca să spun așa, ale integrării în NATO?

Aș vrea să accentuez un alt tip de beneficii ce rezidă din calitatea de membru NATO, beneficii ce sunt foarte puternice și, în consecință, vizibile pentru fiecare, chiar și pentru criticii Alianței Nord Atlantice. Acele beneficii, rezultate ale aderării la NATO, derogă de la riscurile politice și furnizează un puternic pachet de asigurare a organizațiilor și agenților economici, instituționali și civili, ce activează sau vor activa în noul stat-membru. Există multe locații frumoase și interesante pe mapamond unde v-ați putea dori să inițiați o afacere, să cumpărați o casă sau să vă stabiliți cu familia. Multe din aceste locații reprezintă adevărate pericole de reformare socială, instabilitate politică, ineficiență a guvernării. Grupările rebele atacă unele din cele mai romantice plaje ale oceanului, autoritățile înșeală turiștii sau oamenii de afaceri abuzează de puterea lor.

Și cum ajută NATO?

Calitatea de membru NATO e un certificat ce atestă că aceste lucruri nu se întâmplă în țara voastră. Sau, dacă se întâmplă, în special în statele post comuniste, există o autoritate superioară, o comunitate a națiunilor ce este aptă să se opună dezvoltării nefavorabile, acest lucru realizându-se cu instrumente instituționale eficiente, instrumente ale comunității Atlantice. Iată cum se consolidează încrederea față de stat: teritoriul noului stat-membru NATO ajunge a fi parte a unui vast spațiu comun de securitate pentru toți, pentru cetățeni, pentru comunități, pentru piață.

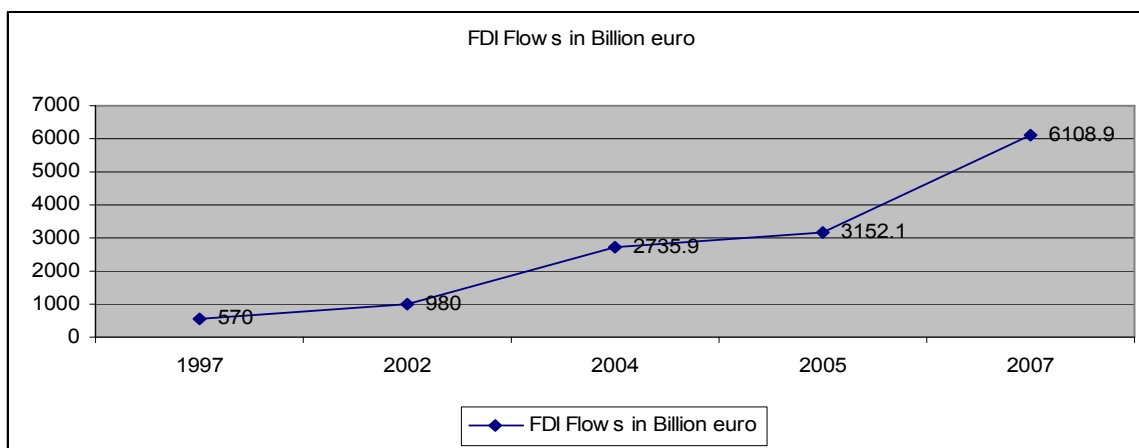
Există și avantaje economice ale aderării?

Să vă dau un exemplu. În 2001 am cumpărat un apartament în orașul meu natal Sofia, prețul era destul de înalt conform standardele locale; prețul era alimentat de locația bună, fiind în unul din cele mai frumoase cartiere ale orașului. Prețul plătit era de aproximativ 365\$ USD pentru metru pătrat. În 2002, Bulgaria a primit invitația de a adera la NATO; un an mai târziu, vecinul meu a cumpărat apartamentul de alături cu prețul de 800 Euro pentru metru pătrat. Până în 2005, prețul spațiului locativ din zona dată a ajuns la 1000 Euro, iar astăzi e cuprins între 1800 și 2200 Euro. Care poate fi motivul creșterii de 8-10 ori a uneia și aceleiași proprietăți în mai puțin de 7 ani? De unde vine această dinamică a pieții?

Micile proprietăți de pe coasta mării și cele de la munte și-au crescut valoare de 15-20 de ori, de multe ori chiar au ajuns a fi de 50 de ori mai mari decât în 2000. Multe parcele de teren, casele vechi, clădirile demolate au fost reevaluate din perspectiva utilizării cu un nou scop conform cererii de piață. Sute de familii din Marea Britanie au venit să cumpere case la țară / în mediul rural, pensionarii suedezi au achiziționat apartamente pe litoral, urmași de mii de familii europene interesate în a vizita, a se domicilia, a lucra și a locui în Bulgaria, noul spațiu Euro Atlantic. Investițiile Străine Directe (ISD) au crescut de 5-7 ori în ultimii ani și asta fără reformări intense și îmbunătățiri eficiente ale serviciilor guvernamentale și a instituțiilor de piață - aceasta a fost simplul interes față de țară, ce a motivat comunitățile de afaceri să își încerce norocul în Bulgaria, lucru susținut de realitatea virtuală, dar puternică, numită „NATO – garant al riscurilor politice.”

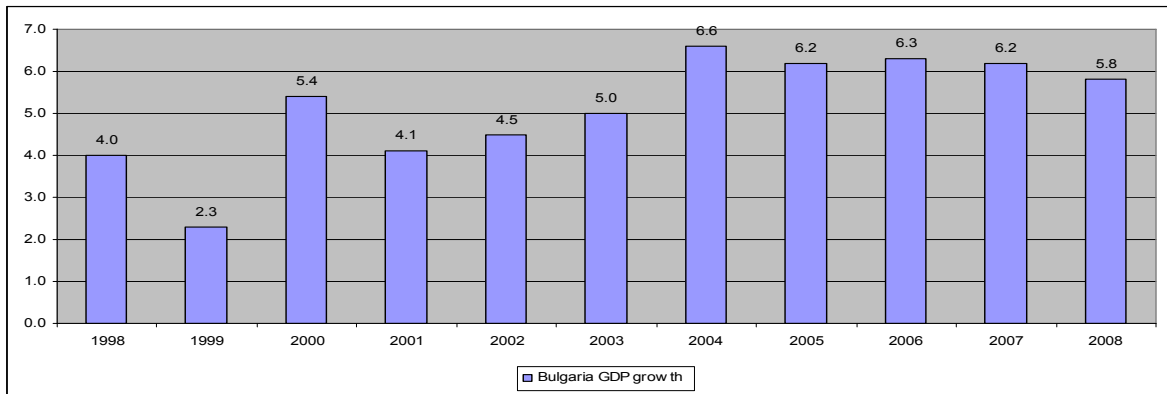
Domnule Minchev, care este explicația acestor efecte benefice pe plan economic ale aderării la NATO a unui stat?

Fluxul investițiilor străine directe sunt un indicator al încrederii companiilor străine și a piețelor financiare în stabilitatea țării. Diagrama de mai jos (Date ale Băncii Naționale Bulgare) arată creșterea exponențială a investițiilor străine directe în Bulgaria în ultimii ani după cum urmează: În 1997, Bulgaria decide să adere la NATO – ISD era de 570 miliarde Euro. În 2002, Bulgaria a fost invitată să adere la NATO și volumul ISD erau deja de două ori mai mare decât cel din 1997. În anul aderării, cu doar doi ani mai târziu, în 2004, fluxul ISD atingea 2735.9 miliarde Euro, iar în anul următor era de 3152.1 miliarde Euro, cifră ce este de cinci ori mai mare. În 2007, când efectele aderării la UE sau suprapus celor de membru NATO, volumul ISD crescuse de 11 ori față de 1997.

Foarte semnificativ ceea ce ne prezentați!..

Da, și asta nu este tot. De asemenea, Produsul Intern Brut al Bulgariei (Eurostat data) creștea constant în paralel cu procesele de aderare la NATO și UE:

Domnule Minchev, este NATO cu adevărat o soluție de securitate în zona Mării Negre, din care face parte și R. Moldova?

Este singura soluție reală de securitate! NATO a fost de multe ori criticat pentru expansiunea spre Est cu argumentul „încetați să tachinați / provocați Rusia” Astăzi avem experiența unei noi agresiuni a Rusiei împotriva unui vecin neajutorat, agresiune imperială slab motivată de accepțiunile geopolitice. Această agresiune nu ar fi fost realizată dacă Kremlinul nu ar fi fost încurajat de refuzul Germaniei și al Franței de a garanta pentru Planul de Acțiuni (MAP) al Georgiei la București. Moscova a acționat astfel încât să prevină aderarea Georgiei la NATO, dovadă a valorii statutului de membru. Unii critici ai extinderii NATO spre Est argumentează slăbirea eficienței Alianței în noile state membre. Eu consider că Războiul declanșat în august de Rusia împotriva Georgiei va genera discuții serioase la nivel politic și tehnologic despre eficiența funcționării NATO într-o lume ce se schimbă rapid.

Va continua extindere NATO?

Cu siguranță NATO este un spațiu în extindere menită să facă față provocărilor globale ale lumii contemporane. Pentru a nu confrunta provocările politice și militare mult prea departe de casă, este foarte important ca Alianța să ofere statelor din vecinătate posibilitatea de a adera pentru a face spațiul din jurul nostru mult mai sigur.

Domnule Minchev, vă mulțumesc!

A consemnat
Laura Bohanțov